

Snemmtæk íhlutun

Markmið snemmtækra íhlutunar er að draga úr áhrifum fötlunar eða sérþarfa á líf barna með skipulögðum markvissum aðgerðum eða vinna forvarnarstarf fyrir börn í áhættuhópum. Grundvallarmarkmiðið er hið sama fyrir alla þ.e. að koma í veg fyrir erfiðleika í þroska og aðlögun síðar á lífsleiðinni og veita aðstandendum barna stuðning. Snemmtæk íhlutun er oftast miðuð við tímabilið frá fæðingu og fram til sex ára aldurs en leitast er við að hefja íhlutun eins snemma og hægt er og aðlaga hana að þeim einstaklingi sem unnið er með hverju sinni. Snemmtæk íhlutun í Pálmholti felur í sér að við viljum byrja strax að vinna með börnum sem við sjáum að fylgja ekki jafnöldrum sínum í þroska. Við viljum veita þeim markvissan stuðning í stað þess að bíða og sjá til. Fyrstu æviárin eru mikilvægur tími og með samstilltu átaki foreldra og leikskóla má oft ná góðum árangri til dæmis hvað varðar seinkun í málþroska og hegðunarvanda. Gott dæmi um snemmtæka íhlutun í skólanum okkar er greiningar- og skimunartæki eins og HLJÓM-2, EFI-2, Íslenski máhljóðamælirinn, AEPS-listarnir, ASEBA-listar, AAL-listinn, Íslenski þroskalistinn, Orðaskil, MIO o.fl.

HLJÓM-2 er aldursbundin skimun sem er notuð til að meta hljóðkerfis- og málvitund barna í elsta árgangi leikskólans í því skyni að greina þau börn sem eru í áhættu fyrir að verða í erfiðleikum með lestrarnámið í grunnskólanum. Þetta próf er lagt fyrir að hausti og ef barn greinist þar undir meðalfærni viljum við veita því strax markvissa málörvun í samráði við foreldra.

EFI-2 er málþroskaskimun fyrir börn á fjórða ári. Svör barnsins gefa vísbendingu um hvernig því miðar áfram í málþroskaferlinu. Þessi skimun kannar málskilning og tjáningarfærni barnsins og tilgangurinn er að finna þau börn sem þurfa á stuðningi að halda. Með því að finna börn með málörðugleika er hægt að bæta úr með snemmtækri íhlutun og etv. óska eftir aðstoð talmeinafræðings ef nauðsyn krefur.

Íslenski máhljóðamælirinn er íslenskt skimunarpróf sem metur framburð, hljóðkerfisþætti og skiljanleika tals hjá öllum aldurshópum (frá 2 ára aldri). Máhljóðamælirinn gefur strax niðurstöður um stöðu í framburði og upplýsir hvaða máhljóð þarf að þjálf. Prófið metur hvaða börnum þarf sérstaklega að gefa gaum að vegna framburðar m.t.t. áframhaldandi tilvísunar og inngrips strax eftir prófun.

AEPS-listarnir eru hagnýtt tæki kennara og foreldra til þess að meta hvar barnið er statt og með hvaða færni á að vinna og nýtist vel við gerð einstaklingsnámskrár. Lögð er áhersla á að samstarf foreldra og kennara við gerð markmiða. AEPS-matskerfið er notað við mat á getu barna frá fæðingu til 6 ára aldurs.

ASEBA-listarnir eru spurningalistar um hegðun og líðan barna á aldrinum 1½-5 ára, annar ætlaður foreldrum en hinn kennurum. Listarnir eru 4 síður þar sem svarað er spurningum varðandi færni og vanda barnsins og leikskólaráðgjafi fræðsluviðs vinnur úr niðurstöðunum.

AAL-listinn er athugunarlisti um atferli leikskólabarna ætlaður leikskólakennurum. Útfylling listans gefur hugmynd um hegðun, líðan og mögulegan atferlisvanda barna á leikskólaaldri.

Íslenska þroskalistanum er ætlað að meta þroska þriggja til sex ára barna með því að afla upplýsinga frá mæðrum þeirra. Mæður svara stöðluðum spurningum um mál- og hreyfifærni barna sinna á þeim tíma þegar listinn er fylltur út. (Smábarnalistinn er sambærilegur Íslenska þroskalistanum en er ætlað að meta mál- og hreyfiþroska 15 mánaða til 38 mánaða barna).

Orðaskil er málþroskaskimun og byggir á orðaforðagátlista fyrir börn á aldrinum eins og hálf til þriggja ára. Prófinu er ætlað að mæla orðaforða barna og einnig hvort þau hafa náð valdi á beygingarkerfi og setningagerð.

MIO er skimunartæki fyrir stærðfræði í leikskólum til að finna þau börn sem þarf að hlúa að varðandi rökhugsun og talnaskilning. Grundvallaratriðum í stærðfræðikennslu er skipt í þrjú svið þ.e. þrautalausnir, rúmfræði og talning og fjöldi. Kennarar fylgjast með færni barnanna og fylla út í þar til gerðan lista þegar börnin eru 2,5, 3,5 ára og 4.5 ára.